
Chceme lákat studenty i z Británie

Chceme lákat studenty i z Británie

LIDOVÉ NOVINY

16.10.2012 Lidové noviny Strana 23 Akademie

EVA HNÍKOVÁ

ROZHOVOR Nový děkan matfyzu Jan Kratochvíl zavádí placené studium v angličtině. Jak budou vypadat další změny na fakultě?

Vládnu tady intriky a pomluvy, tvrdil nedávno Tomáš Jirotko, jeden z kandidátů na děkana Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Plánoval, že poměry na fakultě radikálně změní. Pozornost poutal jeho reformní program, ale i nízký věk – Jirotkovi bylo pouhých 25 let. Nakonec však v souboji o post děkana zvítězil druhý z kandidátů, dlouholetý profesor na Matematicko-fyzikální fakultě Jan Kratochvíl. Jaké změny a reformy chystá on? Proč má strach z výzkumných center?

* LN Ministerstvo nyní přiděluje vysokým školám asi 20 procent peněz dle kvality a zbytek podle počtu studentů. Měl by se tenhle poměr posilovat?

Školám by se neměly dávat peníze podle počtu zapsaných studentů, ale podle počtu těch, kteří vystudují první ročník. Když jsme před časem zrušili přijímačky, až třetina našich prváků nezískala jediný zápočet či zkoušku. Prostě jen využívali status studenta. I z tohoto důvodu byly přijímací zkoušky na matematiku a informatiku opět zavedeny.

Zároveň chci říct, že velký problém s financováním vysokých škol nastane, pokud se uskuteční to, co slyšíme, tedy že vláda přesune miliardy na podporu velkých výzkumných center budovaných za evropské peníze v regionech a o to sníží rozpočty vysokých škol.

* LN Kde byste ušetřili?

To netuším. Asi bychom zkusili získat více peněz na výzkum. Už dnes přichází asi třetina peněz do našeho rozpočtu od grantových agentur na vědeckou práci.

* LN Pojdme se ale podívat, co se děje na vaší fakultě. Máte podobně jako Tomáš Jirotko pocit, že fakultě chybí vize a že na ní vládnu intriky?

Nemůžu kolegovi Jirotkovi upřít odvalu. Několik let seděl ve studentské komoře fakultního senátu, takže z části i věděl, co funkce děkana obnáší. Na druhou stranu ale má jako mladý člověk spoustu ideálů a řadu věcí vidí až příliš kriticky. Já si nemyslím, že by fakultě vládly intriky a lži. Když se něco projednává a předkladatel návrhu si postupně promluví s jednotlivými senátory a zodpovědnými lidmi, můžeme to považovat za lobbování, za přemlouvání, ale také za průzkum situace. Dotyčný prostě jen zjišťuje, jestli má návrh vůbec šanci uspět. Nechci tvrdit, že všechno, co kritizoval kolega Jirotko, je v pořádku. Nevidím však dramatické problémy.

* LN Fakulta má sedm proděkanů, kromě toho pro studium, vědu a podobně také proděkany pro jednotlivé sekce – matematickou, informatickou a fyzikální. Tomáš Jirotko plánoval zrušit sekční proděkany a snížit jejich celkový počet na tři. Vy naopak chcete počet proděkanů zvýšit na osm. Není to zbytečné?

Určitě ne. Každý z proděkanů má dostatek práce. Naopak plánuju zřídit funkci proděkana pro PR, který bude mít na starosti komunikaci s veřejností a také proměnu webových stránek fakulty, kterou chystáme. Ostatně proděkana

pro PR mají i další fakulty. Rád bych také řekl, že jsem si sedm proděkanů vybral a jejich jména zveřejnil ještě před svým zvolením. V mém případě tak bylo na rozdíl od kolegy Jirotky jasné, jak si představuju celé vedení fakulty. Nyní hledám pouze vhodného proděkana pro PR.

* LN To, že má každá ze sekcí svého proděkana, vede podle Tomáše Jirotky k zákulisním bojům. Sekce mají velkou autonomii, souběžně existuje například několik kateder zaměřených na matematiku. Nebylo by lepší je sloučit? Uvažujete o reorganizaci?

Ne. Ale to neznamená, že bych se bránil vzniku nových kateder nebo slučování kateder, které o to budou samy usilovat. Takové změny by vždy měly vycházet zdola.

* LN Chystáte zásadnější změny?

Považuju fakultu za výborně rozjetý rychlík. A tomu se nepřehazuje výhybka. Ve většině podstatných věcí funguje fakulta výborně. Nyní to musíme udržet. Rád bych ale posílil otevřenost fakulty, přispět k tomu má už zmíněný nový web. Dále třeba zveme členy senátu, aby se přišli podívat na jednání vedení fakulty. V minulosti vedení málo mluvilo o tom, co dělá. Zajímavé podněty vyplynuly i ze setkání se studentskou komorou senátu. Na jejich základě uvažujeme například o dřívějším zařazení odborné angličtiny do studia.

* LN Kladli jste důraz na otevřenost také při sestavování nové vědecké rady?

Ano. Na fakultním webu probíhala diskuse o obsazení rady. Samozřejmě, že ne všechna jména z fóra jsme navrhli do rady, ale některá se tam objevila.

* LN Minimálně třetina členů vědecké rady má pocházet z vnějšku. Ve vašem případě jde hlavně o lidi z Akademie věd a jiných českých vysokých škol. Neuvažovali jste, že v rámci větší otevřenosti přizvete také odborníky z ciziny?

Ne. Naše vědecká rada projednává zhruba 12 habilitačních a šest profesorských řízení ročně, což je hodně. Musí se scházet asi devětkrát do roka a je potřeba, aby se sešly alespoň dvě třetiny rady. Proto jsme upřímně řečeno u externích členů dávali přednost těm z Prahy.

* LN Plánujete zavést placenou výuku v angličtině. Řada jiných škol a fakult ji už spustila. Nezaspali jste trochu?

Můj tým začal s přípravou studia v angličtině hned, jak jsem nastoupil. Je ale pravda, že fakulta mohla studium v angličtině spustit dřív. Na druhou stranu však k zásadním změnám v české společnosti dochází zhruba ve dvacetiletém cyklu. Po sametové revoluci se zdejší vysoké školy otevřely světu, pedagogové a studenti mohli začít cestovat. A po dvaceti letech přichází čas, abychom k nám přilákali studenty z ciziny.

* LN Jaký obor chcete otevřít a kdy?

Anglicky se bude vyučovat bakalářské studium informatiky. Chtěli bychom mít dvoukolové přijímací řízení a první kolo by mělo začít už nyní na přelomu února a března, jak je zvykem v cizině. Druhé kolo přijímaček pak chystáme na červen. V příštím školním roce nastoupí první studenti.

* LN Odkud je chcete přilákat?

Mohli by k nám zamířit ti, kdo dnes odcházejí studovat informatiku do zemí, kde se standardně vyučuje anglicky, tedy do Spojených států nebo do Velké Británie. Předpokládáme, že velká část studentů přijde z Asie. Není ale vyloučeno, že získáme studenty přímo z Velké Británie, kde se v posledních letech výrazně zvýšilo školné na univerzitách. Potvrzuje to i příklad 1. lékařské fakulty, se kterou při zavádění studia v angličtině spolupracujeme. A jak se zdá, budeme zajímaví i pro některé absolventy českých středních škol, kde se vyučuje v angličtině. Masovější zájem však ze strany zdejších maturantů nepředpokládáme. Školné bude přece jen zhruba pět tisíc eur (tedy asi 125 tisíc korun) ročně.

* LN Jak potenciální zájemce oslovíte?

Vytvoříme webové stránky pro zahraniční studenty. A využijeme služeb specializovaných agentur, to je podle zkušeností 1. lékařské fakulty nejperspektivnější způsob. Agentury studentům navíc často zároveň radí, jak získat státní stipendia, ze kterých zaplatí školné i další výdaje.

* LN Budete muset kvůli studiu v angličtině přijmout další učitele?

Ne. Přednášky budou stejné jako v českém programu. V prvnímročníku běží většina z nich typicky ve dvou paralelkách. Jelikož ale zájem českých studentů o studium informatiky na naší fakultě v poslední době dost opadl, otevřeme prostě jednu paralelku v češtině a druhou v angličtině. A řada našich pedagogů má osobní zkušenosti s výukou v angličtině na zahraničních univerzitách.

* LN Jak moc se zájem o informatiku snížil?

Před pár lety jsme měli v prvním ročníku na informatice 200 studentů, dnes je to zhruba polovina. Kdybychom nabrali tak 100 nebo 120 zájemců o studium v angličtině, budeme na stejných počtech.

* LN Cítíte odliv zájmu i u fyziky a matematiky?

Zdaleka ne tak výrazný, i když zájem o studium se snižuje i na matematice, což je ale dáno poklesem demografické křivky. V informatice máme v Česku mnohem větší konkurenci, v matematice a ve fyzice budete srovnatelný studijní program hledat těžko. Informatika se dnes učí prakticky na každé vysoké škole. Navíc na rozdíl od řady konkurentů nemáme informatiku v názvu fakulty. Na Masarykově univerzitě nedávno založili Fakultu informatiky, podobné je to na ČVUT. Na Univerzitě Komenského v Bratislavě si informatiku zase přidali do názvu fakulty k matematice a fyzice. My jméno fakulty, která nyní oslavila šedesátileté výročí, měnit nechceme. Já jsem první děkan, který přichází z informatické sekce, a byl bych rád, kdyby se ve fungování fakulty odrazil slogan, který používám. Zní: Matfyz se píše s měkkým i. Za matematiku, fyziku a informatiku. Tedy ne že bychom chtěli měnit pravopis, ale dáme důraz na informatiku.

Profil

JAN KRATOCHVÍL (* 1959)

Vystudoval obor teorie systémů na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze. Od roku 1987 tam působil na katedře algebry, v roce 1995 přešel na katedru aplikované matematiky. Později ji také vedl. Téměř dva roky strávil na University of Oregon v USA. Od září je děkanem MFF UK.